

Nro. 5.

A' FELS. J R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Költ Bétsben Pénteken Januariusnak 17-ik napján,
1800-ik esztendőben.

Frantzia Ország.

Néhány Fr. Zsurnálokban ekként rajzoltatik
le a' Fr. Respublikának múlt 1799-ik esztendei
ábrázatja: Igazán lehet, *ugymond*, azt mondani,
hogy néhány esztendők el forgása alatt annyi
periodusokon, avagy időnek tikkelyein futott
a' Fr. Respublika keresztül, a' mennyin hajdan a'
Római Respublika egynéhány századok alatt nem.
Az 1799-ik esztendőnek vége felé már igen közel
völt a' maga ölzve omlásához. A' különbkü-
lömbfele részre hajlottaknak nyomorgatásaik mi-
att meg fáradott nép a' maga uralkodói eránt
nagy meg utalással, a' revolutió eránt pe-
dig tökéletes hidegséggel viseltetett. — Az

E

első Directortól fogva, a' ki a' maga tekintete eleibe való botsatásért magát jól meg fizettette, az utolsó Commiffariusig, a' ki szüntelen lopta a' Statust, fene forma gonofzság uralkodott a' Respublikában. A' leg gyalázatosabb tékozlás és lopás miatt 8 esztendő el forgása alatt 12000 millio liver vezett el, a' gonofz törvényhozás miatt minden kész pénz, kereskedés, industria, minden tulajdonosság jussa el tűnt; az assignatának készítése, a' mellyeket a' nemzet betsüllete le kötelezése alatt, kész pénz fejében kellett vales venni, de végre ki gunyoltattak, és semmivé tétetődtek, olly otsmány fortély vólt, mellynek párját semmi historiában találni nem lehet. A' fegyverrel el foglaltatott tartományoknak sorsok sem vólt jobb; *Belgiomból* 400, *Hollandiából* 300, *Olasz Országból* tsak nem 500, *Helvétziából* 80, a' Rénus bal partyán fekvő *Német Tartományokból* 100 millio liver fatsartatott ki, és mind-ezek a' Fr. armádiának izemeik előtt mentek végbe, a' mellyek, ha magok magokon segíteni nem tudtak volna, kéntelenek lettek volna chezni és rongyoskodni.“

„Ezen utálatos állapotjának közepette nem szégyenlett a' Fr. Kormányzék a' Rastadi Congressuson leg keményebb és gonofzabb békekés-ség fel tételeket diktálni. A' Constitutio eránt való tekintet meg nem engedte, hogy a' *Campo-Formiói* békekés-ségben lett meg határozás szerént 12000 familiák hazájokba vissza botsátattak, az azoknak örökségeik vissza adattattak volna. --- Meg nem elégedvén a' Rénus bal partyán fekvő Német tartományoknak által engedtetések által, azt kívánták a' Directorok, hogy azoknak adósságokat is a' Rénus jobb partyán fekvő tartományok vállalják magokra; ennekfelette a' Rénusi szigeteket, a' Rénus és Vézer folyóvizein lévő vámokat, és a' Rénus jobb partyán lévő erőslégeket is kívánták; a' *Campo Formiói* békekés-ség után *Olasz*

Országot és Helvétziát fel forgatták: még is azt kívánták az Auszriai Háztól, hogy azon békefélének tikkelyeit, a' mellyeket ő magok mind egyig meg rontottak, az utolsó pontig bé tellyesítse."

„Ezek miatt újabb háborúnak, és Coalitió-
nak kellett lenni, és ezt egész Európa jól tudta,
's tsak ők láttattak azt nem tudni. A' Raftadi
Congressuson mind jobban jobban bosszontottak
másokat. Erőtlen ármadiákkal, mellyeknek ma-
gok sem tudták a' valóságos erejét, és a' mellyek
Amsterdámtól fogva *Nápolyig* 700 órónira ki nyúló
lineán voltak szélyvel osztatva, inditottak ha-
dat, parantsolták Német Országoknak déli részét,
Tirolist, és *Graubündent* el foglalni, a' Jourdan
kormányára bizatott hadi népet *Duna ármadiá-
nak* nevezték, a' melly gyalázatosan vissza haj-
tatott a' Rénuson. Semmivel sem volt jobb sor-
sa az Olasz Országi ármadiának, a' melly szüntel-
len verettetett, egyik erőffég a' másik után mind
el vétetett, és 80000 Francziák rész szerént el
vesztek, rész szerént fogságra estek. Azon idő-
ben Egyiptom mellett egész flottáját, 's a' Velen-
czei szigeteket is el vesztette, a' Fényes Portát há-
borúra ingerlette, és közel vagy on ahoz is, hogy a'
Máltai sziget birtokából is ki essen . . Egy szóval,
mindent úgy mivelte a' Directorium, hogy a' Fr. Res-
publikát el pusztítsa, keresett tartományait el ve-
szítse, 's egész Európát fel ingerelje maga el-
len. . . Így volt a' dolognak mivólta, a' midön
Sieyes e' világ teatrumára ki állott. Ugy gon-
dolkoztak a' Rojalisták, hogy ő és *Barras* a' Ki-
rályi tronuft visszafogják állítani; de *Bonaparté-
nak* véletlen lett visszafogetele ismét meg változ-
tatta a' dolgoknak mivóltát. — Mindenik rész hi-
zelkedett néki, ő mindeniket meg halgatta, 's
magában tartotta a' mit el végzett. Az újj revo-
lutió első emberre tette őtet a' Statusban. Várjuk
el, mi fog ő belőle is lenni. — Vajha ő az embe-
ri nemzetnek jóltévője lenne, és minden ditsős-

ségre való vágyodás nélkül igyekezne Fr. Ország-
nak és e' világnak békefféget szerzeni."

A' Fr. új Constitutió szerént organizáltatott Kormányzék 3 Conzurból, egy 80 szemellyből álló Conservator, az az, fel tartó Tanátsból, 100 Tribunusból; és 300 törvényhozó férfiákból áll. A' Conzulok igazgatása alatt vagynak a' minis-
terek, és a' most fel állitatott Status Tanáts, a' kiknek tagjaival a' fontosabb dolgokról együtt tanátskozni fognak a' Conzulok, és a' mit ezek projectálnak, amazok jól meg hányván vétvén, irásban fogják arról való értelmeket a' Conzulok-
nak bé adni.

I. A' Conzulok, a' mint az előbbeniekből jól tudjuk, *Bonaparte Cambaceres* és *Lebrün*. Az első fő, a' két utólsóbb All-Consulok. A' fő Conzul, sok hadi és polgári tetteiről és vizontagságairól, fokkal esméretesebb az Olvasó Publicum előtt, mint sem mi ötet le rajzol hatnánk elegendőképén. — *Cambaceres* igen jártas embernek tartatik a' törvényes dolgokban és diplomaticában. Egy-
néhány esztendeig minis-terje vólt a' Fr. Respublikának a' törvényes dolgoknak folytatásában. — *Lebrün* sem tartatik a' Collegajánál alább való embernek, tsak hogy sem nem olly ékesen szólló, sem személyére nézve nints olly tekintetes mint *Cambaceres*. Eleinte a' Constituánsok, azután az öregbik Tanáts tagjai közzül való vólt, 's úgy tudta dolgait kormányozni, hogy sem a' Republicanusi, sem az ellenkező rész ki nem tanulhatta az ő valóságos principiumait. A' 9-ik és 10-ik Novemberi revolntiónak alkalmatosslágával a' hatalmasabb részhez kaptsolta magát. — *Sieyesnek* mindenkor jó barátja vólt, és vele együtt arra fordította a' köpönyegét, a' merre a' szél fújt.

2. A' *Conservator Senatus*, az az fenn-tartó Tanáts, arra való, hogy a' Constitutió bé tellye-
sítésére mind úntalan izemessen vigyázzon, és 80

személyre vagyón az meg határoztatva , hanem most csak 60 neveztetett ki, és míg 80-ra telik a' számok, addig, minden esztendőben 2 személyt fog ez a' Tanács a' Constitutióknak 8 és 9 cikkelyei szerént maga közzé választani. A' mostani tagokat két rendre lehet fel osztani, úgymint, olyanokra, a' kiket a' 3 Conzul, és Sieyes 's Roger Ducos Ex-Directorok neveztek ki, és olyanokra, a' kiket ezen ki neveztetett Conservator Tanácsbeliek magok közzé választottak. Az első rendbeliek a' következők: Beaupuy, Bertholet, Cabanis, Cornet, Creuze-Latouche, Dailly, Dubois-Dubay, Ducis, Fargues, Garan-Coulon, Garat-Cousin, Hatry, Kellermann, La-Roche, Laccépède, Lambrechts, Laplace, Lecoulteux-Cantaleu, Lemercier, Lenoir, Lespinasse, Monge, Pleville-Pellay, Porcher, Resnier, Roger-Ducos, Rousseau, Sieyes, Tracy, Vimar, Volney. — A' második rendbeliek ezek: Abrial, Casa-Bianca, Chaffet, Cholet, Clement de Ris, Cornudet, Darouft, Darset, Daubenton, Depeyre, Dizez, François de Neufchateau, Hervin, Jaqueminot, Journu-Aubert, Lagrange, Lazar-Lejean, Laville-Leroux, Levasseur, Louis-Drouin, Morard de Galles, Perrière de Hautes Pyreneès, Perregaux, Praslin, Gen. Serrurier, Sers de Bourdeaux, Vernier, Vien, és Villetard.

3. A' Tribunatus egy 100 személyből álló Tanács, a' melly a' Conzulok által projectáltott törvényeket meg hányva veti, 's értelmét adja azokról, ha meg eggyeznek e' a' Constitutióval avagy nem, és hasznosak e', avagy nem. Ennek mostani tagjait a' Conzulok, és Sieyes 's Roger-Ducos Ex-Directorok választották, 's rendeligy következnek: Adet, Andrieux, Bailleul, Barra des Ardennes, Barret de la Lys, Barthelémy de la Corrèze, Beavais, Benjamin Constant, Berenger, Birouze-Limeres, Boisjohn, Bosc de l'Aude, Bouteville, Brezard, Caillemer, Chabaud-Latour,

Carret du Rhone, Cambe, Chabaút d'Allier, Chalan de Seine & Oise, Chassiron, Chauvelin, Chazal, Chenard de la Meuse, Chenier, Coste, Courtois, Craffous, Delpiere, Dieudonne, Desmeuniers, Desmouffaux, Duchesne, Duclos, Dumetz, Duvyrier, Echasserieux Paine, Emil-Gaudin, Fabre de l'Aude, Faure, Favart, Gallois, Ganilli, Garat-Mailla, Gillet-Lajacqueminiere, Gillet de Seine et Oise, Le Goupil, Goupiln Prefeln fils, Goutlay, Grenier du Puye de Dome, Guinard, Guingene, Guttinger, Hube, Huguet, Jaqueminot, Jaquemont, Jard Panvilliers, Jarry fils ainé, Jean Debry, Imbert de Seine et Marne, Isnard, Labrouffe de la Gironde, Lagonidec, Laloi, Laromignieres, Laussat, Lecointe-Puyraveau, Legier des Forets, Leharry, Lejourdan de Bouches-du-Rhone, Leroi, Ludot, Males, Malherbe, Malarme, Mouricault, Mathieu, Miot, Monge, Noel, Parent-Real, Penieres, Perrée de la Manche, Picault, Portiez de l'Oise, Riouffe, Roujoux, J. B. Say, Savoy-Rollin, Sedillez, Stanislas-Girardin, Thiabaut, Thiessè, Trouve, Vezin.

4. *A' Törvényhozó Tanáts tagjainak neveiket ennekutánna fogjuk Erd. Olvasoinkal közleni.*

5. Hét fő miniszterje vagy on a' Fr. Respublikának, a' kik a' belső - külső - hadi - tengeri - törvényes - dolgokra, a' policiára, az az, a' belső tsendességre és jó rendtartásra, és financiára ügyelni kötelesek. A' *belső* dolgokban Lucian Bonaparte; a' *külsőben* Taleyrand-Perigoud; a' *hadi dolgokban* Berthier Sándor; a' *tengeri dolgokban* Bruyes; a' *törvényes dolgokban* Abrial a' *policiában* Fouche a' miniszterek. A' *financiális dolgoknak* folytatására, még senkit sem nevezett ki a' Fő Conzul. — A' kereskedés dolgainak igazgatására is egy különös minisztert akar ő ki nevezni.

5. Ezekon kívül egy 30 személyből álló Status Tanátsot állított fel Fő Conzul Bonaparte, a' melly 5 Classisra, ugymint, a' belső külső, fi-

nanciára, hadi, tengeri, és törvényes dolgokat folytatókra vagyon fel osztatva. Mindeniknek 1 előülője, és 4 's több tagjai lesznek. Az előülőseg minden 6 hónapban változik egyszer. Az előülőnek 35000, a' többi tagoknak egyen egyen 25000 liver esztendei fizetések lesznek.

A' *belső* dolgokra ügyelő Status Tanátsban Röderer az Előülő; Regnaud de St. Jean d'Angely, Benzzech, és Chaptal a' többi tagok.

A' *hadi* dolgokra ügyelő Status Tanátsban Gen. Brüne az Előülő, Petiet, Gassendi, és Gen. Dejean a' többi tagok,

A' *tengeri* dolgokra ügyelőben Gantheaume az Előülő, Fleurieu, Rhedon, és Champigny a' többi tagok.

A' *Financziára* ügyelőben Cretet az Előülő; Devaines, Tarbe, Jollivet, Regnier, és Fourcroy a' többi tagok.

A' *törvényes dolgokra* ügyelő St. Tanátsban Boulay az Előülő; Emmery, Moreau de St. Mery, Berlier, és Real a' többi tagok.

Azt mondják hogy Carnot Ex-Director, és Cochon Ex-Policiaminister is bé vétetődtek volna ebbe a' Status Tanátsba, még pedig amaz a' hadi dolgokra, e' pedig a' policiára ügyelőbe.

Azok közzül, a' kik Fructidornak 19-ikén (Septemb. 5-ikén) Barthelemyvel, 's másokkal együtt számkivetésbe küldettek, a' következők nem nyertek engedelmet a' Hazájokba való vissza menetelre; úgymint: Bayard-Blin, Cadroy, Ferantvaillant, Henry-Lariviers, Imbert-Colomes, Camill Jourdan, Lacarriere, Lemerer, Mayard, Pichegrü, Miranda, Ramel, Suar, Doffonville, Vauvilliers és Willot

A' fenn-tartó Tanátsban leg elsőben is Sieyes választatott előülővé, a' melly hivatal, az új Constitutió szerént, tsak nem olly fontos mint az első Conzulé, mivel nemtsak nem függ ez a' Tanáts a' Conzuloktól, sőt jussa vagy on azok' hatalmának meg szorítására.

A' múlt Decemb. 16-ik napján egy hosszas levelet küldött a' Hamburgi Magistratus a' Fr. Conzulokhoz, a' mellyben fontos okokkal igyekezett azt meg mutatni, hogy kéntelen volt *Napper Tandyt*, czimborás társaival együtt a' Londoni fő Kormányfőnek ki adni. Ezen levélre igen laconice felelt Dec. 30-ikán Fő Conzul *Bonaparte* illyenképen: Uraim! Vettük a' Kigyelmetek levelét, a' melly meg nem igazithatta Kigyelmeteket. A' bátorság, és a' virtusok tartják meg a' Statsokat, a' félelem pedig el rontja azokat. Kigyelmetek meg lértették a' hospitalitاسnak törvényeit s. a. t.

Néhai VI. Pius Pápáról azt végzették Dec. 30-ikán a' Fr. Conzulok, hogy az ő holt teste, rangjához illendő módon temetessék el *Valenceben*, és hogy olly emlékeztető oszlop emeltesse fel sirja felett, a' melly által az ő, tudniillik a' VI. Pius Pápa méltóságos hivatalja ki jelentetessék.

B. Mach Cs. K. Generalis Párisba ment *Dijonból* holott jó szízzel, 's nagy betsülettal fogadtatott a' Fő Conzul által. — A' Nápolyi Kir. Követségnek titoknokja, a' ki elzsendőtől fogva a' Tempelben tartatott fogságban, és még a' *Berlini*, 's *Madritti* Kir. követek közbenjárásokra sem botsátották őtet ki az Ex-Directorok, most minden kérés nélkül szabatságba helyhezttete a' Fő Conzul.

Decemb. 30-ik napján egy hirdetményt küldöttek a' Conzulok a' Respublika ellen fegyvert fogott Chouánsokhoz, mellyben arra intik őket, hogy tegyék le fegyvereiket, térjenek vissza honnyaikba, 's hódollyanak meg az új Constitutiónak. Tagadhatatlan dolog az, így nyilatkoztattyák ki magokat ezen proclamatióban a' Conzulok, hogy fok igáflágtalan törvények hozattattak ennekelőtte, meg bántódtak a' polgároknak bátorsága és a' lelki ismérnek szabatsága, még olly em-

bérek is fel iratódtak ez emigransok laistromába, a' kik soha sem költöztek ki hazájokból, még pedig tsak azért, hogy magokévá tehesék azoknak örökségeiket a' gonosz lelki ismeretű előjárók, igen gyalázatos törvényeket hoztak az erőszakos költsönözésről, és kezeseknek vételéről. — A' jelenvaló Kormányfő igyekezni fog ezen hibákat meg jobbitani, Fr. Orzágnak sebeit meg gyógyítani, az isteni tiszteletnek szabadságát vissza állítani, és minden pártos lakosoknak tökéletesen meg fog engedni, 's örökre el felejtkezik hibás tselekedeteikről. — Ellenben azok a' Közönségek, a' mellyek továbbá is átálkodva meg maradnak pártosságokban, a' Fr. Respublika ellenségeinek fognak tartattatni, 's meg büntettetni.“

Jól tudja azt Fő Conzul Bonaparte, hogy ő néki sok titkos és nyilván való ellenségei vannak, a' kik tellyes tehetségek szerént azon iparkodnak, hogy mind őt magát, mind a' jobbadon az ő fabrikájában koholtatott Constitutiot meg buktattathassák. Azért leg elsöben is azoknak a' polgároknak sziveket kívánnyá meg nyerni, a' kik hathatólisan vedelmezhetik ötet. Ezek pedig a' katonaság. Az új Constitutionnak 24-ik Decemb. lett ki hirdettetése után két proclamatiót küldött ő a' Fr. katonasághoz; egyiket közönségesen minden hadi és hajóseregbeli seregekhez, a' másikat pedig különösen az Olasz Orzági ármádiához.

Az elsőbbnek e' vala a' foglalatja: „Katonák! A' midön én békefféget igrtem a' Franczia népnek, egyedül a' ti szószollótok voltam; jól esmérem én a' ti vitézségteket; ti vagytok azok az emberek, a' kik Hollandiát, a' Rénuft, 's Olasz Országot el foglaltátok, és a' kik Bécs roppant városának falai alatt szerzettetek békefféget. Katonák! nem a' ti tulajdon határaitokat kell tinéktek vedelmeznetek, hanem az ellenséges tartományokat kell el foglalnotok. Egy se találkozik közletek, a' ki több campániát ne tsinált volna, a'

ki azt nem tudná, hogy a' katonának leg főbb tulajdonsága a' szükségnek álhatatos el szenvedésében álljon, és hogy a' több esztendőki rosz kormányozást lehetetlen legyen egy napon meg jobbitani. — Nékem mint a' Respublika leg elsőb tiztviselőjének, gyönyörűségekre fog szolgálni, hogyha az egész nemzettel azokat a' corpusokat meg ismértettethetem, a' mellyek a' magok jó hadi fenytékjek és vitézségek által méltókká fogjak magokat arra tenni, hogy a' Haza védelmezőinek neveztesse 's ki hirdettesse — Katonák! ha az idő azt kívánja, én is megjelenek ti köztetek, és egész Európa meg fog arról emlékezni, hogy ti a' derék vitézek neme közül valók légyetek.,,

A' másodiknak e' vólt a' summája : „Katonák! Azon körülállások miatt, a' mellyek a' Kormányzék lég főbb póltzára emeltek engemet, jelen nem lehetek köztetek. Igaz dolog az, hogy ti fok szükségét szenvedtetek, hanem minden rendelések meg tétettek azoknak el háritásokra. — A' hadi fenytékben, és az álhatatosságban áll a' katonának valóságos tulajdonsága, a' vitézség pedig amannak követője. — Katonák! fok corpusok el hagyták magok tanyáikat, és sikek vóltak a' katonák kéreseikre. Ezek közül való a' 17-ik fél brigáda. Hát ugyan mindnyájan meg hóltak e' a' *Castiglionei*, a' *Rivoli* és *Neumarkti* vitézek? Ezek kézzebek vóltak volna mindnyájan el veszni, mint zászlóikat el hagyni; ezek bizonyosan vissza vitték volna ifjú katonák pajtásaikat a' ditsőség, és a' kötelesség útjára. — Katonák! ti ugyan azt mondjátok, hogy a' ti zsoldjaitok nem fizettetek ki annak idejében, és rendesen. — Ugyan mit miveltek volna ti azon esetre, hogyha a' 4-ik, 22-ik, 18-ik és 32-ik linea brigáddal együtt Egyiptomnak kietlen puztaságain kényér 's viz nélkül vóltatok, és ló- 's szamar hússal éltetek volna — ők azt mondották,

*mindeut meg fogunk mi magunknak győzedelem által szerzeni; ti pedig — katonák — elhagytátok záfzlóitokat. — Olasz Országai Katonák! egy olly Generális fog ennekutánna titeket vezérteni, a' ki a' ti ditsőflégteknek leg szebb napjaiban az avantgardat kormányozta; helyheztellétek benne reménységteket, ő vissza fogja a' ti soraitok közzé a' győzedelmet vinni Minden nap, minden corpsról tudositást kérek magamnak; 's kiváltképen a' 17-ik könnyű-, és a' 63-ik linea fél brigadáról, ezek meg fognak emlékezni azon bizodalomról, a' mellyet én ő benne helyheztettem.“ — Ezeken kívül Gen. *Mereau* a' Rénusi, *Massena* az Olasz országi, *Bruno* a' Hollandiai, és fő Conzul *Bonaparte* a' St. Domingói Francia ármádiákhoz is hasonló proclamatiókat küldöttek, 's azok által kivánták azoknak el-tsüggedt sziveket fel ébrefzteni.*

Német Ország.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' mostan uralkodó Fels. Pruffziai Királynak **III. Fridrik Wilhelmnek** bölts, és türelemes igazgatása alatt (igy szól egy Berlieni levél) lassan lassan mind meg világosodnak a' Zsidók, és önnön magok meg esmévén a' *Tátmudban* lévő törvényeknek haszontalan voltát, együtt esznek, ifznak, 's társalkodnak a' több lakosokkal, és egész familiák mennek a' kereftény vallásra.

Nem régiben illyen czimű könyvetske jött ki *Berlinben; Charlotte Sampson, oder: Geschichte eines Judischen Hausvaters, der mit seiner Familie, dem Glauben seiner Väter entsagte*, az az, Egy Zsidó Paterfamiliasnak historiája, a' ki egész háza népével le mondott ösi vallásáról. Ebben az igen hasznos könyvetskében egy nemes érzékenységű Berlieni Zsidó familiának historiáját foglaltatik bé, a' mellynek Paterfamiliasa egy volt azok közül, a' kik ama hires Berlieni Evang.

Predikátorhoz, *Teller* egyházi Tanácsos és Präpost Urhoz folyamodván a' múlt éftendőben, tölle arról értekeztek, miként lehetne a' Zsidóknak, lelkek esmérete meg sértődése nélkül ösi vallásokat el hagyni. Rendkívül való kedves érzékenységgel olvastatik ezen familiának keresztény válásra lett által menetelének historiája. — Bár minden józanon gondolkozó Izráelitának kezén foroghatna ez a' könyvetske.

A' Saxoniai Vál. Fejedelemségnek ármadiájánál is fel állitatott már a' lovas ártilleria, a' melly végre egy 160 főből álló brigáda választott ki. Az illetén lovas ártilleriának haszna mind inkább inkább meg bizonyittatik a' tapasztalások által. Ennek *II. Fridrik* Prussziai Király volt a' leg első fel találója, 's ő állította azt fel 1760-ik éftendőben a' maga ármadiainál. — A' Saxoniai ármadiánál is 2 jó garassal szaporított meg a' köz katonaság zsoldja (1 jó garas 5 greslit teszzen.) Következésképen 5 napra 10 jó garasa, és napjában 2 font kenyere van a' Saxoniai gyalog katonának.

Minémü, és mitsoda kútfőből származott vilongás támadott légyen a' Würtembergi uralkodó herczeg, és azon herczegségnek Karjai és Rendjei közt, tudva vagyon előbbi jegyzéseinkből az Olvasó Publicum előtt. Ezen mostani környülállások közt igen ártalmas ellenkezésnek jó módal leendő el intézésére, valamint azon herczegségnek Statusai, úgy önnön maga az uralkodó herczeg is a' Német Birodalom fejéhez a' mi Felséges Fejedelmünkhöz, folyamodtak. — — — E' két félnek panaszára akként felelt Ő Császári Felsége 17-ik *Decemberi* decretumában, hogy méltó meg illetődéssel tapasztallya a' Würtembergi Rendeknek, maga, a' Birodalom, és az uralkodó Ház eránt mutatott idegenségeket, minden helyes ok nélkül való engedetlenségeket, és a' Haza védelmezésében való restségeket, Egyfzersmind

keményen reájok parantsol Ő Császári Felsége, hogy a' Birodalom által meg határozottatott quintuplumnak, és az uralkodó Fejedelemnek a' népnek közönséges fel fegyverkeztetése eránt ki nyilatkoztatott kivanságának ne tsak ellent ne állyanak, sőt inkább tellyes tehetségek szerént igyekezzenek azon jó rendelést és szándékot elő menetelesíteni, ne avassák magokat az uralkodót illető jussokban, mellyet hogyha ennekutánna mivelni el múlatnának, úgy fog Császár Ő Felsége velek bánni, mint engedetlen, és a' felsőség ellen rugodozó jobbagyokkal.

Batava Respublika.

Cunio hajóseregbeli kapitány, születésére nézve Génuai fi, és egy *Vermeulen* nevű Belga matrós, a' kik a' Texeli flottának Anglusok kezébe való adatásának leg főbb okai voltak, a' Bataviai hadi Tanátsnak ki adott szententiája szerént, halálra itiltettek. Az elsőbb agyon lövett, az utólsóbb pedig fel akasztatott.

Az eddig Hollandiában volt *Fr.* katonaság közzül 13000 ember parantsolatott a' *Moreau* ármadiájához menni, a' kik ámbár rendkívül való kegyetlen hideg lett légyen is a' múlt Decemberben, még is mindazáltal minden haladék nélkül útnak indúltak. — A' Batava Respublika hadi népje közzül is 6000 ember küldetett Generál *Daendels* vezérlése alatt amazok után. — A' Hollandiában maradt Francia katonaságnak 11—12 ezer főre megyen a' száma, a' melly nagy könnyebbségére fog a' Batava Respublika financiájának szolgálni.

Az Anglo-Russzus seregeknek északi Hollandiába lett ki szállásoknak alkalmatosságával, a' többekkel együtt az Amsterdami polgárok is fel fegyverkeztettek. — Amazoknak onnan lett ki takarodások után, vissza kérette tőlök a' Kór-

mányszék a' fegyvert, olly mozdulásokat fájdítván meg közöttök, a' mellyek ártalmara lehetnek volna a' Republikának. De fokban közzülök nemtsak vissza nem adták fegyvereiket, sőt a' mi több, a' közikbe küldetett municipalis tífztviselőket is jól meg verték. Ezek a' zenebonáskodó Belgák töbnire mind Klubisták és Jacobinusok.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* Kir. udvarhoz egy Orosz kurir jutott Decemb- 21-ik napján *Petersburgból*, avval az örvendetes hiradással, hogy a' Fels. Orosz Császár *I. Pál*, nemtsak vissza nem hívja a' maga Német Országban lévő ármadiáját, sőt még egy-néhány 1000 emberrel meg fogja azt szaporítani; hogy ekképen meg kettőztetett erővel hadakozhasson herczeg *Suwarow* Feldmarsal a' Francziák ellen.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Még eddig nagyon kételkedett az Angliai Publicum arról, hogy újabb expeditiót küldjön a' fő Kormányzék a' Francia tengeri partok ellen, és hogy hathatósabban kívánnya a' Wendeistákat segíteni, mint eddig. Hanem most már magok a' ministerialis levelek azt hirdetik, hogy most leg nagyobb hadi erőt küld oda a' Kormányzék, és hogy a' Francia földre ki szállítatandó seregeknek 100,000 főre megy a' száma, a' mellyek Anglusokból, Oroszokból, és emigrans Francziákból's Helvétusokból állanak, és a' mellyek a' 150000 Couánsokkal öszve számláltatván, olly ropant ármadiát fognak formálni, mellynek nem egy könnyen áthatnak ellene a' Republicanusi Fr. seregek — A' jövő campaniára még több idegen hadi népet is szándékozik a' *Londoni* udvar zsóldbba fel venni.

Magyar Ország.

Miskólcz 27-ik December 1799. Itt most olly rettenetes hidegek vagynak, hogy illyenre a' leg korosabb emberek sem tudnak emlékezni. — A' 23-ik Decemberi Tokaji vásárról jött emberek közül, lokan az úton el dültek, 's meg fagytak; két *Petriből* való kotsisnak a' szekere Onga mellett el akadván, a' midőn egymásnak akartak vólna segíteni, meg merevedtek, 's meg hóltak. Hát mennyinek nem fagytak el holmi tagjai? Mingyárt azon hideg után olly rettenetes hó esett, hogy most is tsak nem 3 fertály réfni magallágú havak feküsznek a' házaknak héjazatjaain; az úton is olly nagy hó fuvatarok vagynak sok helyeken, hogy se gyalog; se lóval, sem szekeren nem lehet miattok utazni.

Arad, 18-ik December 1799. A' napokban két hólt testet találtak vidékünkön, egyiket *Otlaka* mellett egy árokba, másikat *Elek* mellett egy gödörbe vetve. Mind a' kettőn vékony és fodros ing vólt, a' mellyből azt lehetett itilni, hogy azok a' meg öletett bóldogtalan emberek valósággal kereskedők vóltak.

Ennél is irtóztatóbb történet az, hogy a' *Boros-Jenői* Járásban lévő *Lugzó* nevű faluban Dec. 16-ikán, éjfélt után a' tsaplárosra rohanván a' haramják, holott a' B. Jenői Cameralis Ispány *Posányi* szálvá vólt, ennek magát védelmező katonáját az első lövéssel a' földre terítették, magát a' nevezett Ispánt halálosan meg sebesítették, a' tsaplárosnak a' hasára, a' fok verés után, tüzet raktak, 's így végezték ki e' világból. Özvegyén kívül 4 nevetlen árvái is maradtak. —

Temes Vármegyében fok dolog esik illyen. A' mi Tek. Vármegyénk a' tömlöcznél lévő hajdukat 's 50 fegyveres embert küldött ki azon haramjának üldözésekre; a' rabokat a' polgár katonaság örzi.

 Tudósítás.

Egész elztendő által sok Érdemes Hazafiaktól meg kérettetem, hogy *Broughon Religiói Lexiconát* és *Ladvoat Historiai Dictionariumát* számokra üldjem meg. Az hozzám közelebb lakóknak ksöt a' távolabb lévőknek is, a' kikhez alkal, atosságot kaphattam, meg küldöttem. Ezek kétmg kívül nem tudták, hogy magokhoz közelebb lévő helyekről is meg szerézhették volna. Meg eshetik, hogy az említett Könyvekért ezután is meg kerestettek. Ezen esetre azért, az Érdemes Közönségnek jelentem, hogy a' *Magyar Broughon* és *Magyar Ladvoatot* meg lehet szerezni Posonyban, Györött, Székes Fejér várratt, Siklóson, Dömölkön, Pesten, Sáros Patakon, Debreczenben, Lossontzon, Szigeten, Gyulán, Kolosváratt,

Sokaktól régtől fogva kérettetek *Vosgien Geographia Magyar Lexiconának* és *Hallnak az Anglusok Senecajoknak az Ó és Uj Testamentomi Szent Írásra tett erköltsi Elmélkedéseinek* ki adásokra. Mind a' két Munkát már régen el kézítetttem, hat hat darabban mindeniket. De a' mint már máskor is jelentettem, *Vosgiennek* kiadásához, minthogy az, az egész világnak közönséges Georaphiája, a' Statusokban történő változások miatt, mai időben, jó móddal, nem lehet kezdeni. *Hallnak* nyomtattatásával is, mostani erőtelenségeim miatt, nem akarom magamat terhelni: hanem, ha valamelly Typographus Urnak a' nyomtatást maga részére fel vállalni tetfzik, méltosztáslék nállam Levele által jelentést tenni, 's a' kéz írást által adom.

Rév. Comáromban 10-ik Jan. 1800.

Mindszenti Sámuel.
